

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/269/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115228739
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5115228739.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobcu: I. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/X, XXX XX P. - T. R., štátny občan SR, zastúpeného spoločnosťou: ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Závodská cesta 3911/24, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, o odvolaní žalobcu i žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 6C/445/2015-90 zo dňa 14.11.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 6C/445/2015-90 zo dňa 14. 11. 2017
p o t v r d z u j e .

Odvolanie žalobcu proti prvej vete výroku rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 6C/445/2015-90 zo dňa 14. 11. 2017 o d m i e t a .

Žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania
n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 686,78 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 686,78 Eur od 23.07.2015 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (veta prvá výroku). Žalobu vo zvyšnej časti o zaplatenie sumy 17.737,10 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 17.737,10 Eur od 28.02.2015 do zaplatenia a zo sumy 686,78 Eur od 28.02.2015 do 23.07.2015, zamietol (veta druhá výroku). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému proti žalobcovi nárok na ich náhradu nepriznal (veta tretia výroku).

2. S poukazom na deň vydania uznesenia o vznesení obvinenia (14.01.2011) konajúci súd na posudzovanú vec aplikoval úpravu zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

3. Východiskovo konštatoval, že v súlade s ustálenou súdnou praxou štát zodpovedá za škodu spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia, ktoré trestné konanie sa v konečnom dôsledku skončilo zastavením alebo oslobodením spod obžaloby. Ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu, pri ktorom sa v konaní o náhradu škody „nevyžaduje rozhodnutie o nezákonnosti trestného stíhania“, ale postačuje právoplatné rozhodnutie o jeho zastavení alebo právoplatný oslobodzujúci rozsudok.

4. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v spore žalobca odvodzoval z toho, že OR PZ v Žiline vydal uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi ČVS: ORP-1239/OVK-ZA-2010 zo dňa 14.01.2011, ktorým

bol ako obvinený poškodený, keďže mu vznikla škoda (majetková ujma) a súčasne aj nemajetková ujma, pričom v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia jeho práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu jemu spôsobenú označeným rozhodnutím a túto nie je možné uspokojiť inak ako v peňažnej forme (vo forme relutárnej náhrady).

5. Súd mal za to, že v dotknutom prípade je orgánom príslušným konať v mene žalovaného v zmysle cit. ust. § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „GP SR“), ktorá namietala svoju pasívnu vecnú legitimáciu vo veci.

6. V danom prípade neboli totiž naplnené podmienky pre pôsobnosť Ministerstva spravodlivosti SR (ďalej len „MS SR“) podľa ust. § 4 ods. 1 písm. a/ alebo m/ a ani podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a ani pre pôsobnosť Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“) podľa ust. § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Podľa skutkových tvrdení žalobcu mal totiž prokurátor sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobcovi ČVS: ORP-1239/OVK-ZA-2010 zo dňa 14.01.2011 (ktoré, ako to vyplýva z obsahu žaloby, považoval žalobca za nezákonné rozhodnutie) zamietnuť uznesením č.k. 3Pv 508/10-10 zo dňa 03.02.2011, pričom následne nedošlo k podaniu obžaloby v predmetnej trestnej veci a prokurátor trestné stíhanie žalobcu uznesením č.k. 3Pv 508/10/5511-33 zo dňa 09.10.2012 zastavil.

7. Z hľadiska naplnenia procesnej podmienky pre konanie súdu v prejednávanej veci, a to či došlo k predbežnému prerokovaniu nároku žalobcu podľa ust. § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. príslušným orgánom podľa ust. § 4 zákona č. 514/2003 Z.z. prvoinštančný súd konštatoval, že ku dňu jeho rozhodnutia v prejednávanej veci, t. j. ku dňu 14.11.2017, zo strany GP SR nedošlo na základe písomnej žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody, ktorý si uplatňoval v súdnom konaní, doručenej MV SR (ako nepríslušnému orgánu štátu) dňa 22.01.2015, k uspokojeniu jeho nároku a ani k oznámeniu GP SR, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí. Možno tak konštatovať, že ku dňu rozhodnutia súdu vo veci, t. j. ku dňu 14.11.2017, už zjavne márne uplynula šesťmesačná lehota podľa ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., pre ktorej začiatok v zmysle ust. § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zohľadniac odkaz ust. § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.) bol určujúci deň 22.01.2015, kedy žalobca doručil žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody MV SR (so zachovaním účinkov podania žiadosti aj na nepríslušnom orgáne v zmysle ust. § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.) a ktorej koniec v zmysle ust. § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka tak spadá na deň 22.07.2015 (o 24.00 hod.). Teda už v čase podania žaloby na súde dňa 01.10.2015 došlo k uplynutiu lehoty podľa cit. ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. Predmetná podmienka predbežného prerokovania nároku na náhradu škody tak bola v prejednanom spore naplnená.

8. Hmotno-právnymi podmienkami vzniku zodpovednosti štátu za škodu (v danom prípade za vznik škody, ako aj nemajetkovej ujmy) podľa ust. 3 ods. 1 písm. a/ v spojení s ust. § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. sú: 1. nezákonné rozhodnutie, 2. škoda, resp. nemajetková ujma a 3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, resp. vznikom nemajetkovej ujmy, ktorých existenciu súd prvej inštancie skúmal u každého zo žalobcom uplatnených nárokov osobitne.

9. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody okresný súd konštatoval existenciu všetkých zákonných predpokladov pre jej priznanie. Uvedol, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobcovi vznikli v súvislosti s trestným konaním trovy z titulu právneho zastúpenia, ktorých vznik je v príčinnej súvislosti. Po preskúmaní ich špecifikácie ustálil, že v rozsahu 686,78 Eur boli vyúčtované v súlade s platnou vyhláškou (jej konkrétne ustanovenia sú citované v napadnutom rozhodnutí). Ako nedôvodnú súd vyhodnotil námietku žalovaného ohľadne dvoch úkonov právnej služby, a to príprava a prevzatie obhajoby vrátane prvej porady s klientom zo dňa 27.01.2011 a ďalšia porada obhajcu so žalobcom pred vyšetrovacími úkonmi zo dňa 30.01.2011. Mal za to, že v danom prípade je možné považovať takéto úkon právnej služby za účelne poskytnutý, pričom jeho potrebu si vyžiadali ďalšie úkony prípravného konania, a to samotný výsluch žalobcu ako obvineného a výsluch svedka - poškodeného. Je možné konštatovať, že žalovaný nerobil sporným, že by nedošlo k takýmto úkonom prípravného konania (výsluch žalobcu ako obvineného a výsluch svedka - poškodeného), a preto poradu žalobcu ako obvineného so svojim obhajcom v súvislosti s takýmto úkonmi prípravného konania možno považovať za účelne uskutočnený úkon právnej služby v rámci obhajoby žalobcu v predmetnom trestnom konaní. Ak žalovaný namietal, že predmet tejto porady mal byť zahrnutý už v rámci prvého úkonu právnej služby v rámci obhajoby žalobcu v predmetnom trestnom konaní, t.j. v rámci prípravy a prevzatia obhajoby vrátane prvej porady s klientom zo dňa 27.01.2011, súd sa s touto jeho argumentáciou nestotožnil. Pokiaľ ide

o prvý úkon právnej služby v rámci obhajoby žalobcu v dotknutej trestnej veci - príprava a prevzatie obhajoby vrátane prvej porady s klientom zo dňa 27.01.2011, súd má za to, že obsahom a predmetom takéhoto úkonu právnej služby v rámci jeho časti - prvá porada s klientom, je len zásadné oboznámenie sa obhajcu so skutkovými okolnosťami, ktoré sa týkajú predmetu právneho zastúpenia (obhajoby) a nie detailné prerokovanie, resp. porada s klientom o parciálnych otázkach týkajúcich sa konkrétneho úkonu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania, ku ktorým malo po ďalšej porade žalobcu s jeho obhajcom dňa 30.01.2011 v dotknutej trestnej veci nesporne dôjsť (výsluch žalobcu ako obvineného a výsluch svedka - poškodeného). Možno totiž dôvodne predpokladať, že pri prvom úkone právnej služby - príprava a prevzatie obhajoby vrátane prvej porady s klientom zo dňa 27.01.2011 dochádza zo strany advokáta (obhajcu) len k prvotnému oboznámeniu sa so skutkovými okolnosťami, ktoré sa týkajú predmetu právneho zastúpenia (obhajoby) s tým, že po dôkladnom naštudovaní si prevzatých podkladov po tomto úkone si obtiažnosť dotknutej trestnej veci a nadchádzajúce úkony prípravného konania nepochybne vyžadujú ďalšiu poradu s klientom už konkrétne zameranú na prípravu obhajoby na jednotlivé nadchádzajúce úkony prípravného konania (v danom prípade výsluch žalobcu ako obvineného a výsluch svedka - poškodeného).

10. Pokiaľ však ide o ďalšiu námietku žalovaného ohľadom účelnosti vykonania úkonu právnej služby poskytnutých žalobcovi jeho obhajcom v rámci jeho obhajoby v predmetnom trestnom konaní - písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej - vyjadrenie obvineného zo dňa 14.03.2011, túto prvoinštančný súd vyhodnotila ako dôvodnú. Žalobca totiž nepreukázal, (a ani len netvrdil), také skutkové okolnosti týkajúce sa dotknutej trestnej veci, (napr. výzvu orgánov činných v trestnom konaní na písomné vyjadrenie sa žalobcu ako obvineného, prípadne predchádzajúci vykonaný úkon orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania), ktoré by vyvolali účelnú potrebu písomného vyjadrenia sa žalobcu ako obvineného v dotknutej trestnej veci zo dňa 14.03.2011. Na margo argumentácie strán sporu, súd poznamenal, že v zmysle ust. § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. by mala náhrada škody zahŕňať len účelne vynaložené trovy konania (vrátane trov právneho zastúpenia), a to aj napriek tomu, že účelnosť vynaloženia týchto trov konania bola do znenia ust. § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. inkorporovaná až s účinnosťou novely vykonanej zákonom č. 412/2012 Z. z., t.j. s účinnosťou od 01.01.2013. Vychádzajúc aj z osobitnej časti dôvodovej správy k tejto novele, súd dospel k záveru, že ide len o precizovanie právnej úpravy, ktorá si už aj pred touto právnou zmenou vyžadovala prihladenie na toto kritérium poskytnutia náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. [z dôvodovej správy: „V súlade s § 24 sa spravujú právne vzťahy upravené týmto zákonom úpravou Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o úpravu náhrady nákladov, aj právna úprava Občianskeho zákonníka rovnako používa pojem účelne využívané náklady (napr. § 130 ods. 3, § 151i ods. 3, § 151i ods. 3 atď.). Ako už bolo uvádzané, finančná kompenzácia podľa tohto zákona na jednej strane nemá vytvárať priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane má umožňovať „spravidlivé zadostučinenie“. Tento princíp má platiť aj v prípade náhrady trov konania.“] Napokon z logiky veci vyplýva, že náklady na trovy právneho zastúpenia ako škoda môžu byť nahradené len v tom prípade, ak ich vznik bol v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, pričom ak nedošlo k účelnému vynaloženiu trov právneho zastúpenia (t. j. vynaloženie týchto trov si nevyžiadala účelná ochrana práv a záujmov klienta), nemožno o tejto príčinnej súvislosti uvažovať. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že v prípade týchto trov právneho zastúpenia v sume 100,04 Eur bez DPH, resp. 120,05 Eur s 20 % DPH nebolo možné poskytnúť žalobcovi proti žalovanému ich náhradu. Preto sa súd nestotožnil s argumentáciou žalobcu s odkazom na rozsudok Krajského súdu v Žiline spis. zn. 10Co/724/2015 zo dňa 27.07.2016 a už bez ďalšieho žalobu v tejto časti, t.j. o zaplatenie sumy 120,05 Eur spolu s príslušenstvom tejto pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), t.j. s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 120,05 Eur od 28.02.2015 do zaplatenia zamietol.

11. Okresný súd tak dospel v ďalšom k záveru, že žalobca nesporne účelne vynaložil náklady na trovy právneho zastúpenia - obhajoby v dotknutej trestnej veci, ak uhradil trovy právneho zastúpenia (čo preukázal a bolo to aj medzi stranami sporu nesporné) za nasledovné úkony právnej služby: 1. príprava a prevzatie zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom dňa 27.01.2011; 2. písomné podanie na súd alebo iný orgán týkajúce sa veci samej - sťažnosť proti uzneseniu zo dňa 27.01.2011; 3. účasť na vyšetrovacích úkonoch - výsluch obvineného dňa 31.01.2011; 4. účasť na vyšetrovacích úkonoch - výsluch svedka - poškodeného dňa 01.03.2011; 5. účasť na vyšetrovacích úkonoch - pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania dňa 14.08.2012. S poukazom argumentáciu uvedenú vyššie, žalobca v dotknutej trestnej veci účelne vynaložil (ako to nesporne preukázal v prejednávanej veci) aj náklady trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby - ďalšia porada alebo rokovanie s klientom zo dňa 30.01.2011.

12. Zaoberajúc sa výškou uplatneného nároku v kontexte rozsahu uplatnenej náhrady škody podľa ust. § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. konajúci súd ďalej konštatoval, že obhajcom žalobcu účtované trovy právneho zastúpenia za v predchádzajúcom odseku odôvodnenia tohto rozsudku uvedené úkony právnej služby - obhajoby v dotknutej trestnej veci, t. j. odmena za tieto úkony právnej služby, ako aj náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (tzv. režijný paušál) a DPH (žalobca preukázal osvedčením o registrácii pre daň z pridanej hodnoty na č. I. 53 spisu vydaným dňa 30.01.2014, že jeho obhajca v predmetnej trestnej veci bol odo dňa 12.10.2009 platcom DPH), boli vyúčtované v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom v čase vykonania úkonov právnej služby (citovanými v napadnutom rozhodnutí). Súd preto považoval po preukázaní dôvodnosti základu žalovaného nároku za dôvodný aj jeho rozsah a výšku. V prípade úkonu právnej služby - písomné podanie na súd alebo iný orgán týkajúce sa veci samej - sťažnosť proti uzneseniu zo dňa 27.01.2011, namietaného žalovaným namietaného z hľadiska správnosti určenia jeho výšky vyúčtovanej obhajcom žalobcu žalovaný nesprávnosť určenia výšky sadzby tarifnej odmeny odôvodnil len s odkazom na ust. § 14 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. V danej súvislosti konajúci súd konštatoval, že v spornom dotknutom prípade však nešlo ani o jeden z úkonov právnej služby uvedených v cit. ust. § 14 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. Dotknutý sporný úkon právnej služby bolo potrebné právne kvalifikovať ako úkon právnej služby uvedený v cit. ust. § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. Súd má za to, že sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia je písomným podaním adresovaným orgánu činnému v trestnom konaní vo veci samej, keďže uznesenie o vznesení obvinenia je potrebné považovať za rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej, ktorým sa začína trestné stíhanie určitej osoby (na rozdiel od začatia trestného stíhania len vo veci, kedy ešte nie je vznesené obvinenie určitej osobe). Inými slovami povedané, za rozhodnutie vo veci samej nie je možné považovať len rozhodnutie, ktorým sa trestné konanie končí, ale každé rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, resp. súdu, ktoré sa týka merita trestnej veci. Teda aj v prípade tohto úkonu právnej služby bolo potrebné považovať za správnu výšku odmeny za tento úkon právnej služby sumu 92,63 Eur, určenú v súlade s cit. ust. § 9, § 12 ods. 3 písm. b/, § 14 ods. 1 písm. b/ v spojení s cit. ust. § 1 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. Aj v súvislosti s poskytnutím tohto úkonu právnej služby vzniklo obhajcovi právo na režijný paušál podľa cit. ust. § 15 písm. a/ a § 16 ods. 3 v spojení s cit. ust. § 1 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. Možno tak uzavrieť, že obhajca žalobcu v dotknutej trestnej veci za všetky dotknuté úkony právnej služby - obhajoby vyúčtoval odôvodnene a v súlade s vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z. celkovo odmenu a režijný paušál vo výške 572,32 Eur [4 x (92,63 Eur + 7,41 Eur) + 61,75 Eur + 7,41 Eur + 95,37 Eur + 7,63 Eur = 572,32 Eur] bez DPH, resp. 686,78 Eur vrátane DPH (20 % zo sumy 572,32 Eur = 114,46 Eur).

13. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že aj z hľadiska rozsahu a výšky uplatnenej škody bola žaloba žalobcu v časti o náhradu nákladov trov právneho zastúpenia - obhajoby v dotknutej trestnej veci v rozsahu sumy 686,78 Eur podaná dôvodne, keďže žalobca, ako aj vyplynulo z vykonaného dokazovania, vyúčtované trovy obhajoby advokátovi skutočne zaplatil. Súd prvej inštancie preto žalobe v tejto časti ako dôvodnej vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 686,78 Eur.

14. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sumy 17,05 Eur (ako rozdielu žalovanej sumy 823,88 Eur titulom náhrady trov obhajoby a vyčíslených trov obhajoby právnym zástupcom žalobcu vo vyúčtovaní trov obhajoby na č.l. 5 spisu), okresný súd poukázal na vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 19.09.2017, ktorý výslovne uviedol, že v tomto rozsahu ide zjavne o nedôvodne uplatnený nárok, keďže nedôvodnosť uplatnenia tohto nároku vyplýva z chyby spravenej pri spisovaní žaloby. Žalobca však žalobu v tejto časti (aj s príslušenstvom, t. j. úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 17,05 Eur od 28.02.2015 do zaplatenia) späť nezobral a ponechal na úvahu súdu, ako o tejto časti žaloby rozhodne. S poukazom na uvedené skutočnosti považoval súd žalobu v tejto časti za zjavne nedôvodnú, a preto ju bez ďalšieho aj v tejto časti zamietol.

15. Vzhľadom na omeškanie dlžníka/žalovaného okresný súd priznal žalobcovi i úroky z omeškania vo výške 5,05% ročne od 23.07.2015 z priznanej sumy a vo zvyšnej časti úrokov z omeškania (obdobie od 28.02.2015 do 22.07.2015) žalobu zamietol. V tejto časti si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo žalovanej sumy 686,78 Eur od 28.02.2015 do zaplatenia s odkazom na ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., žalobca si tento nárok uplatňoval z hľadiska počiatku obdobia omeškania žalovaného s plnením s poukazom na to, že dňom 27.02.2015 mu bolo doručené oznámenie Ministerstvu vnútra SR zo dňa 17.02.2015, ktorým mu bolo oznámené, že Ministerstvo vnútra SR neupokojí jeho nárok na náhradu škody. Prvoinštančný súd tento žalobcom uplatnený nárok právne posúdil ako nárok vyplývajúci z práva žalobcu na zaplatenie úrokov z omeškania podľa ust. § 16 ods. 4 v spojení s odkazom na ust. § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a cit. ust. 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o čas, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s

úhradou žalovaného nároku na zaplatenie sumy 686,78 Eur, súd vec právne posúdil podľa ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., z ktorého vyplýva, že lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Lehota omeškania tak začína plynúť príslušnému orgánu, ktorým však Ministerstvo vnútra SR v danom prípade nebolo. Žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody tak bola dňa 22.01.2015 podaná na nepríslušnom orgáne, pričom však v zmysle ust. § 15 ods. 2 veta druhá zákona č. 514/2003 Z. z. účinky tejto žiadosti aj napriek tejto skutočnosti zostali zachované. Ministerstvo vnútra SR ako nepríslušný orgán malo v zmysle ust. § 15 ods. 2 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. povinnosť bezodkladne postúpiť žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie príslušnému orgánu - Generálnej prokuratúre SR. Nesplnenie tejto povinnosti Ministerstvom vnútra SR však nemôže mať vplyv na začiatok plynutia lehoty šiestich mesiacov podľa ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá tak začala plynúť aj Generálnej prokuratúre SR v zmysle označeného zákonného ustanovenia dňom nasledujúcim od podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, t. j. dňom 23.01.2015 a uplynula v súlade s cit. ust. § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka dňa 22.07.2015. Keďže zo strany Generálnej prokuratúry SR ako príslušného orgánu na predbežné prerokovanie nároku žalobcu na náhradu škody v danej lehote šiestich mesiacov nedošlo k predbežnému prerokovaniu nároku žalobcu, a ani k oznámeniu žalobcovi, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí, žalovaný sa dostal prostredníctvom svojho príslušného orgánu Generálnej prokuratúry SR do omeškania dňom 23.07.2015. Žalobcovi preto v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniklo právo požadovať od žalovaného úroky z omeškania vo výške podľa ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., vo výške 5,05 % ročne (ku dňu 23.07.2015 bola výška základnej úrokovej sadzby ECB 0,05 %, o čom má súd vedomosť zo svojej činnosti; § 186 ods. 1 CSP) zo sumy 686,78 Eur od 23.07.2015 do zaplatenia. V tomto rozsahu tak súd priznal žalobcovi uplatnené právo na zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy 686,78 Eur a vo zvyšnom rozsahu žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 686,78 Eur od 28.02.2015 do 22.07.2015 zamietol.

16. Ďalej sa súd zaoberal naplnením podmienok pre vznik žalovaného nároku na náhradu na nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 17.600,00 Eur, ktorý žalobca rovnako dával do príčinnej súvislosti s uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Žiline ČVS: ORP-139/OVK-ZA2-2010 zo dňa 14.01.2011, ktorým mu bolo vznesené obvinenie. Ako už bolo konštatované vyššie, súd mal za to, že v danom prípade je splnená prvá podmienka vzniku tohto nároku, a to nezákonné rozhodnutie, ktorým bolo v danom prípade uznesenie vyšetrovateľa OR PZ v Žiline ČVS: ORP-139/OVK-ZA2-2010 zo dňa 14.01.2011, ktorým mu bolo vznesené obvinenie.

17. Pokiaľ ide o naplnenie ďalšej podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného vznik nemajetkovej ujmy, a to existencia samotnej nemajetkovej ujmy vzniknutej na strane žalobcu, okresný súd vo všeobecnosti uviedol, že nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, ako majetkovej sféry poškodeného a môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplyvajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Ak by iba samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, zákon č. 514/2003 Z. z. v ust. § 17 ods. 2 priznáva poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak ju súčasne nie je možné uspokojiť inak. Zmena právnej úpravy zákonom č. 517/2008 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2009 vymedzila demonštratívny výpočetom v cit. ust. § 17 ods. 3 okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť.

18. Žalobca nemajetkovú ujmu, ktorá mu mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktorým mu bolo vznesené v dotknutej trestnej veci obvinenie, skutkovo v žalobe vymedzil tak, že táto mala spočívať v tom, že neodôvodneným začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia bol nútený podstupovať procesné úkony trestného konania. To ho obmedzovalo v bežnom živote, zaberalo mu čas, energiu a spôsobovalo stres. Napriek presvedčeniu o nespáchaní uvedeného trestného činu bol vystavený psychickému tlaku a napätiu, ktoré by z rešpektu pred orgánmi činnými v trestnom konaní pociťoval na jeho mieste každý jeden slušný občan. Jeho trestné stíhanie trvalo bezmála 30 mesiacov, čo považuje vzhľadom na okolnosti prípadu a na to, že trestné stíhanie bolo zastavené v prípravnom konaní za neprimeranú dobu. Zásah do jeho osobnostných práv bol teda nielen intenzívny, ale aj dlhodobý. Na pojednávaní dňa 19.09.2017 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu ďalej odôvodnil vznik nemajetkovej ujmy s poukazom na jeho osobné spoločenské postavenie, v súvislosti s ktorým je potrebná brať v úvahu, že v danom čase, aj dospel, vykonával funkciu konateľ

viacerých obchodných spoločností, v ktorých bol súčasne aj spoločníkom alebo akcionárom a teda akékoľvek odsúdenie za majetkový trestný čin, ako tomu bolo v dotknutom prípade, by znamenalo pre neho stratu bezúhonnosti a teda aj stratu zákonných predpokladov pre výkon funkcie konateľa týchto spoločností a teda by malo zásadne zdrvujúci dopad na jeho živobytie ako také. Ďalej uviedol, že z dôvodu trestného stíhania a sporov, ktoré sa viedli, bol nakoniec nútený odsťahovať sa s celou rodinou do Bratislavy, kde dodnes žije a podniká. Pri svojom výsluchu ako strany sporu na pojednávaní dňa 03.11.2017 žalobca uviedol, že trestné konanie sa viazalo na zložité akcionárske vzťahy v spoločnosti SCR-Veľká Rača, a. s., pričom protistrana chcela vyvinúť na neho tlak, a to prostredníctvom trestného konania. V tom čase bol štatutárnym zástupcom vo viacerých spoločnostiach, pričom jeho odsúdenie by malo závažný dopad na jeho osobu. Protistrana o ňom po vznesení obvinenia rozširovala, že je obvinený, že ak mu bolo vznesené obvinenie, pôjde do väzenia, keďže obvinenie je určite dôvodné. V danom období študoval právnickú fakultu v Bratislave, pričom si uvedomoval tak uvedomoval pre svoju osobu všetky riziká trestného konania. Psychický tlak v tomto období bol na neho enormný. Musel sa presťahovať do Bratislavy a v podstate, pokiaľ ide o jeho podnikanie, začať odznova. V dôsledku rozširovania informácií o jeho trestnom stíhaní osobami z protistrany, a to medzi jeho známymi, priateľmi a v jeho okolí, toto musel vysvetľovať. Znášal to veľmi zle, bol presvedčený o nezákonnosti trestného stíhania. Postupne však nadobudol istotu, že jeho postavenie môže byť ohrozené a nadobudol presvedčenie, že skutočnosti, ktoré boli predmetom trestného konania sa zakladajú na pravde.

19. Vo vzťahu k jednotlivým okolnostiam, z ktorých žalobca vyvodzoval vznik nemajetkovej ujmy takej intenzity, ktorá by zakladala u neho nárok na priznanie relutárnej (peňažnej) náhrady, súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ žalobca tvrdil, že trestné stíhanie ho vystavovalo, napriek jeho presvedčeniu o nespáchaní predmetného trestného činu, psychickému tlaku a napätiu, ktoré by z rešpektu pred orgánmi činnými v trestnom konaní pociťoval na jeho mieste každý jeden slušný občan, takéto pocity sú pre každú osobu, ktorá nenaplnila svojím konaním skutkovú podstatu trestného činu a ktorej bolo aj napriek tomu vznesené obvinenie z jeho spáchania, za príznačné. Žalobca však v prejednávanej veci nepreukázal, že by v súvislosti s jeho trestným stíhaním došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Sám pri svojom výsluchu uviedol, že v danom období z tohto dôvodu nenavštívil odborného lekára (psychiatra) a užíval len voľnopredajné lieky. Takéto pocity však sami o sebe nemôžu zakladať záver súdu o tom, že iné ako peňažné zadostučinenie nie je v takomto prípade postačujúce. Ak by tomu tak bolo, zákon by bez ďalšieho za splnenia podmienky nezákonného rozhodnutia, ktorým bolo fyzickej osobe vznesené obvinenie, priznával tejto osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zákon č. 514/2003 z. z. je však vystavaný na poskytnutí primeraného zadostučinenia osobe poškodenej nezákonným rozhodnutím a iba v prípade, že nepostačuje morálna satisfakcia, priznáva takejto osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V kontexte opisu konkrétnych skutkových okolností žalobcom poukázal i na to, že tvrdenia žalobcu do istej miery považoval za vzájomne si odporujúce. Na jednej strane žalobca totiž tvrdil, že od samotného počiatku bol presvedčený o svojej nevine a považoval trestné stíhanie voči sebe za neopodstatnené, ktoré bolo začaté na podklade účelového trestného oznámenia osôb, s ktorými mal ekonomické spory súvisiace so zložitými akcionárskymi vzťahmi v spoločnosti SCR-Veľká Rača, a. s., avšak na druhej strane tvrdil, že postupom času nadobudol presvedčenie, že skutkové okolnosti, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie sa zakladajú na pravde.

20. Konajúci súd sa následne zameril na to, v akej miere žalobca preukázal zásah do jednotlivých sfér svojej osobnosti.

21. Pokiaľ ide o osobný a rodinný život, žalobca tvrdil, že pod tlakom začatého trestného stíhania sa musel s rodinou presťahovať do P., čo prinieslo zmenu jeho bydliska, jeho deti museli začať navštevovať inú školu. Tieto tvrdenia žalobcu pri jeho výsluchu, však vyvrátila svedecká výpoveď jeho manželky R. M., ktorá pri svojom výsluchu na pojednávaní dňa 03.11.2017 uviedla, že do P. sa presťahovali kvôli práci, skúsiť, či tam ostanú, alebo nie, a to krátko pred začatím trestného stíhania. Po jeho začatí sa rozhodli v P. zostať trvalo. Sama výslovne zhodnotila, že to bola dobrá cesta, že išli bývať do P. (po výsluchu svedkyne sám žalobca uviedol, že presťahovanie do P. bolo vyústením už ním spomenutých zložitých akcionárskych vzťahov v spoločnosti SCR-Veľká Rača, a. s., pričom obvinenie mu bolo vznesené až následne v krátkom čase po príchode do P.). Ďalej svedkyňa uviedla, že pokiaľ ide o manželský život so žalobcom, počas trestného stíhania býval pred jednotlivými úkonmi prípravného konania nervózny, s ňou, ako aj s deťmi, horšie komunikoval a nemohol spať. K otázke, ako reagovala na vznesenie obvinenia, sa svedkyňa vyjadrila, že verila, že sa to vysvetlí, vedela o tom, že obvinenie žalobcu je nepravdivé. Pokiaľ ide o súčasné manželské vzťahy so žalobcom, svedkyňa tieto označila ako normálny fungujúci manželský vzťah. Na základe uvedeného tak súd dospel k záveru, že v dôsledku dotknutého trestného stíhania u žalobcu nedošlo k závažným následkom v jeho súkromnom živote, ktoré by

napríklad spočívali v rozpade jeho rodinných vzťahov a rodinného prostredia. Naopak toho času žalobca naďalej žije v manželskom zväzku so svojou manželkou R. M., pričom podľa jej samotného tvrdenia ide o normálny fungujúci manželský vzťah. Žalobca a jeho manželka žijú v P. v byte v novostavbe nachádzajúcej sa v T. R.. Čo sa týka širších osobných vzťahov žalobcu, súd tiež na podklade žalobcom produkovaných dôkazov nedospel k záveru, že by jeho trestné stíhanie bolo v priamej príčinnej súvislosti s oslabením, resp. rozpadom týchto vzťahov. Sám žalobca tvrdil, že o ňom jeho ekonomickí protivníci rozširovali, že ak mu bolo vznesené obvinenie, pôjde do väzenia, keďže obvinenie je určite dôvodné. Na základe takýchto informácií tak musel vo svojom okolí, teda medzi svojimi priateľmi a známymi, celú situáciu vysvetľovať. Na druhej strane však žalobca menovite neoznačil žiadnu osobu, s ktorou s ním prerušila osobné, či obchodné kontakty; (s výnimkou starostu obce N. p. L., ktorý sa s ním síce neprestal stretávať, avšak ich vzťah s predchádzajúceho obdobia bol narušený). Aj svedok označený žalobcom R. D. potvrdil, že k šíreniu negatívnych informácií o žalobcovi súvisiacich s jeho trestným stíhaním došlo zo strany oznamovateľa tohto činu (pána N.). Teda povest' žalobcu v danom regióne mala byť narušená v príčinnej súvislosti so šírením informácií, ktoré sám svedok považoval za vykonštruované, pričom vedel, že je trestne stíhaný neprávom. Svedok sám taktiež uviedol, že so žalobcom osobný kontakt aj napriek trestnému stíhaniu neprerušil.

22. Pokiaľ ide o spoločenské uplatnenie žalobcu, jeho profesijný a pracovný život, konajúci súd na podklade vykonaných dôkazov nezistil, že by u žalobcu v tejto sfére jeho osobnosti došlo v súvislosti so vznesením obvinenia k závažnejším následkom. Naopak, z výpovede žalobcu, ako aj jeho manželky (svedkyne R. M.) vyplynulo, že žalobca aj napriek vedenému trestnému stíhaniu študoval v tomto čase na právnickej fakulte, ktoré štúdium aj úspešne ukončil. Súčasne z ich výpovedí vyplynulo, že v priebehu trestného stíhania, ako aj následne po jeho skončení, nedošlo u žalobcu k zániku jeho účasti na podnikaní právnických osôb, ktorých bol či už spoločníkom, alebo akcionárom, prípadne štatutárnym orgánom. Svedkyňa R. M. dokonca na otázku, či po príchode do P. bolo podnikanie žalobcu úspešné, alebo neúspešné, uviedla, že myslí, že sa mu dodnes darí dobre. Súčasne tiež potvrdila, že žalobca v súčasnosti pilotuje lietadlo, teda trestné stíhanie ani v tejto rovine jeho osobného života nemalo pre žalobcu taký následok, ktorý ho obral aj o túto aktivitu.

23. Pokiaľ žalobca v konaní argumentoval, že na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je bez ďalšieho postačujúca už len tá samotná skutočnosť, že dotknuté trestné stíhanie trvalo bezmála 30 mesiacov, je potrebné si uvedomiť, že žalobca si v konaní neuplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom nesprávneho postupu orgánov činných v trestnom konaní (t. j. aj z dôvodu neprimeranej dĺžky konania) podľa ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ale v príčinnej súvislosti s dotknutým nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa OR PZ v Žiline ČVS: ORP-139/OVK-ZA2-2010 zo dňa 14.01.2011, ktorým mu bolo vznesené obvinenie. Napriek uvedenému, (čo postačuje na to, aby sa touto argumentáciou nezaoberal), okresný súd konštatoval, že žalobca nepreukázal také skutkové okolnosti dotknutej trestnej veci, z ktorých by bolo možné zo strany súdu dospieť k záveru o neprimeranej dĺžke trestného stíhania žalobcu, resp., že by v konaní orgánov činných v trestnom konaní došlo k zbytočným prietahom.

24. Z dôvodu, že za daných žalobcom preukázaných skutkových okolností sa súdu javila ako postačujúce poskytnutie zadosťučinenia vo forme samotného konštatovania porušenia práva, považoval žalobu žalobcu v časti o nahradenie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 17.600,00 Eur za nedôvodnú, a preto žalobu v časti o zaplatenie sumy 17.600,00 Eur spolu s úrokmami z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 17.600,00 Eur od 28.02.2015 do zaplatenia zamietol.

25. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP s použitím § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v konaní nesporne procesne úspešný v pomerne väčšom rozsahu ako žalobca, ich náhradu nepriznal, hoci by ho na to oprávňovalo znenie ust. § 255 ods. 2 CSP. V prejednávanej veci však možnosť priznania nároku žalovanému vylučovalo to, že žalovanému v tomto konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli (tomu korešponduje aj skutočnosť, že žalovaný si nárok na náhradu trov konania v spore neuplatnil). Na podporu svojich záverov súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/544/2015 zo dňa 26.10.2016.

26. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti jeho prvej vete výroku, v ktorom sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmení tak, že žalobu žalobcu v napadnutej časti zamietne.

27. Namietal, že rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon, pretože jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa názoru žalovaného nárok na náhradu škody nemá oporu v zákone č.

514/2003 Z. z. z dôvodu absencie nezákonného rozhodnutia, ktoré mohlo byť právnym základom pre dôvodnosť uplatneného nároku. V danom prípade uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonné, a teda ani titul náhrady škody nie je daný. Nie každé uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonné len preto, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní skutku sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. V danej súvislosti odvolateľ poukázal na nález Ústavného súdu SR II.ÚS 163/2013. Preto ani nemožno automaticky bez akéhokoľvek odôvodnenia každé uznesenie o vznesení obvinenia považovať za nezákonné len preto, že v trestnom konaní nedošlo k odsúdeniu žalovaného. Ústavný súd SR vo svojom náleze IV.ÚS 296/2014-33 zo dňa 06.05.2015 konštatuje, že aj prípadné oslobodenie páchatel'a spod obžaloby v trestnom konaní neznamená, že sa nedopustil protiprávneho konania, čo má vplyv na príčinnú súvislosť medzi škodou, ktorej náhradu si uplatňoval a obvinením, ktoré mu v trestnej veci bolo vznesené. Žalovaný v celom rozsahu poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia prezentované pred súdom prvej inštancie týkajúce sa nedôvodnosti nároku žalobcu uplatneného z tohto titulu, t.j. že uznesenie o vznesení obvinenia má byť nezákonným rozhodnutím. Podľa názoru žalovaného s jeho argumentáciou prezentovanou v priebehu konania pred súdom prvej inštancie sa konajúci súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne nevysporiadal, čo má za následok inú vadu konania, a teda i jeho následné nesprávne rozhodnutie vo veci. Závery okresného súdu o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia treba považovať za nezákonné z dôvodu, že trestné stíhanie žalobcu bolo zastavené, nemajú oporu v zákone. Zákon č. 514/2003 Z. z. vymedzuje striktné a jednoznačne, aké rozhodnutie možno považovať za nezákonné. Nezákonným rozhodnutím je iba právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, čo sa v danom prípade nestalo. Žiadnym výkladom, a už vôbec nie extenzívnym, nemožno reštriktívne formulovaný zákon vykladať v prospech žalobcu. Pokiaľ tak súd prvej inštancie učinil, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. „Paušálne“ zaväzovanie štátu na náhradu škody len preto, že nedošlo k odsúdeniu obžalovaného a len preto, že objektívna zodpovednosť je súdom vykladaná nad rámec zákona (extenzívnym výkladom nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia), je v rozpore so zmyslom a účelom zákona. V trestnej veci, od ktorej vedenia žalobca odvodzuje svoj nárok uplatnený v tomto konaní, možno jednoznačne vysloviť, že v čase vznesenia obvinenia žalovanému nešlo o žiadny svojvoľný postup týchto orgánov, ale o jediný možný a zákonný postup pre zistenie trestno-právnej zodpovednosti zo vzťahu ku skutku, ktorý sa stal. Vznesenie obvinenia teda bolo jediné rozhodnutie, ktoré bolo v právnom štáte možné od orgánov činných v trestnom konaní očakávať.

28. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie i žalobca, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie; alternatívne sa domáhal zmeny rozsudku okresného súdu tak, že odvolací súd žalobcovi prizná primeranú finančnú náhradu z titulu nemajetkovej ujmy a zároveň mu prizná náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

29. Odvolateľ akcentoval, že rozsudok okresného súdu napáda v celom rozsahu, nakoľko súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho nesprávne ustálil výšku priznanej majetkovej škody a tiež záver o nepriznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi.

30. Vo vzťahu k výške sumy, ktorú okresný súd priznal žalobcovi titulom náhrady trov právneho zastúpenia, žalobca vyslovil názor, že okresný súd nepostupoval správne, pokiaľ zamietol jeho žalobu v časti o náhradu trov obhajoby v rozsahu 120,05 Eur s príslušenstvom. Napriek tomu, že predmetný úkon vyčíslený vo výške 120,05 Eur s DPH nebol bezprostrednou reakciou na výzvu, resp. predchádzajúci úkon orgánov činných v trestnom konaní bol nepochybne dôležitou súčasťou obhajoby žalobcu v snahe o objasnenie vyšetrovanej veci a zároveň dosiahnutia spravodlivého rozhodnutia.

31. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva záver, že na základe vykonaného dokazovania žalobca nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy v takej intenzite, ktorá by dostatočne odôvodňovala priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. S týmto názorom okresného súdu sa žalobca nestotožňuje a v predmetnej časti (o nepriznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi ako i v časti náhrady trov konania) ho považuje za nesprávne. Podľa názoru žalobcu konkrétne okolnosti prípadu a vedenie trestného stíhania malo také následky na osobu žalobcu a jeho súkromný a pracovný život, ktoré dostatočne odôvodňujú priznanie primeranej náhrady za spôsobenú nemajetkovú ujmu v peniazoch, a po prihliadnutí na ktoré nemožno považovať konštatovanie o porušení práva za primerané zadostučinenie.

32. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania, pri určovaní konečnej výšky peňažného zadostučinenia bolo možné v rámci sudcovskej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnuť k jednotlivým situáciám,

za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, a tak bola naplnená požiadavka zabezpečujúca účinné primerané zadostučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

33. Nesporná je skutočnosť, že nemajetková ujma vzniká postupne a rovnako postupne sa prejavujú v živote a spoločenskom postavení poškodenej osoby aj dopady neoprávneného zásahu. Najskôr to bol prvotný šok z obvinenia, následne spoločenský tlak na osobu žalobcu vzhľadom na jeho pôsobenie vo funkciách štatutárneho zástupcu, strach z možného odsúdenia a výkonu trestu vo väzení, šírenie informácií o trestnom stíhaní medzi známymi, verejnosťou, dopad na psychiku žalobcu a jeho rodinné vzťahy, pričom všetky tieto skutočnosti vyústili až do nevyhnutnosti nového začiatku pre podnikanie žalobcu a vybudovanie nového zázemia pre jeho rodinu. Tieto zásahy trvali a zintenzívni sa počas celého trestného stíhania, ktoré trvalo 30 mesiacov. Nemajetková ujma teda vznikala, prehlbovala sa a nabaľovala sa v tomto období postupne. Dnes už tieto skutočnosti nemožno zľahčiť, vrátiť ani odčiniť, jedine čiastočne zmierniť, a preto je potrebné prehodnotiť a zvážiť, či len samotné konštatovanie porušenia práva naozaj zmierni krivdu, ktorá bola žalobcovi spôsobená.

34. Je potrebné si tiež uvedomiť, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca, ovplyvňuje jeho osobný život a životný osud jednotlivca. Po dobu prebiehajúceho trestného stíhania je poškodený proti svojej vôli postavený do pozície podozrivého a musí znášať všetky následky s tým spojené.

35. Nemajetkovú ujmu možno len ťažko opísať a ešte ťažšie preukázať, keďže jedine dotknutá osoba vie, ako bytostne sa jej takáto krivda, keď si je vedomá, že sa ničoho protiprávneho nedopustila, dotýka. V uvedenom prípade okresný súd neprihliadal na okolnosti trestného stíhania, kedy obvinenie voči žalobcovi bolo vznesené len na základe účelovo podaného trestného oznámenia javiaceho sa od začiatku ako nedôvodné. Vedenie trestného stíhania výrazne ovplyvnilo bežný život žalobcu, rodinné vzťahy, pracovné aktivity, dobrú a spoľahlivú povesť a najmä nazeranie verejnosti na osobu žalobcu, ktorý bol v rozpore so skutočnosťou označovaný za zlodēja a páchatel'a majetkovej trestnej činnosti, čo v zásadnej miere nezvratiteľne poznačilo celý jeho doterajší súkromný i pracovný život. Spolu so svojou rodinou bol tak žalobca nútený definitívne opustiť prostredie, v ktorom žil, pôsobil, pracoval a začal fungovať odznova. Okrem toho sa trestné stíhanie podpísalo na psychickom zdraví žalobcu a jeho dôvere v orgány činné v trestnom konaní, ktoré v rozpore s ich poslaním pomáhajú a chránia, neprimeraným zásahom do osobnostných práv bezúhonného človeka bez akéhokoľvek relevantného dôkazu začali trestné stíhanie.

36. Pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konajúci súd nevzal do úvahy viaceré skutočnosti. Žalobca bol uvrhnutý do stavu neistoty a v ňom bol udržiavaný počas 30 mesiacov. Išlo o bezúhonného človeka, ktorý sa nikdy nedopustil čo i len priestupku. Rovnako súd nezohľadnil povahu trestnej veci, a to trestné stíhanie vedené pre majetkový trestný čin, pričom odsúdenie by v prípade žalobcu ako konateľ'a, resp. akcionára viacerých obchodných spoločností, malo za následok stratu bezúhonnosti a zákonných predpokladov pre výkon uvedených funkcií a malo by tiež nepriaznivý dopad na jeho živobytie. Trestné stíhanie bolo vedené pre zločin s hrozbou sankcie v podobe trestu odňatia slobody v rozmedzí 2 až 8 rokov. Súd tiež nezohľadnil skutočnosť, že žalobca nedal svojim správaním podnet na začatie trestného stíhania a toto bolo začaté s cieľom vyvolať tlak na osobu žalobcu ako dôsledok konfliktných vzťahov spoločnosti, v ktorej žalobca pôsobil. Pri rozhodovaní súdnej veci neboli ďalej zohľadnené obmedzenia žalobcu vyplývajúce mu z postavenia obvineného - úkony prebiehajúceho trestného stíhania, obmedzená možnosť robiť si plány do budúcnosti, nepredvídateľnosť trestného konania, znemožnené vykonanie bezpečnostnej previerky a s tým súvisiace obmedzenie žalobcu vo výkone činnosti pilota. Okrem toho neboli pri rozhodovaní v súdnej veci zohľadnené tiež strata dôvery bezúhonného človeka v právny štát, ako aj dopad na osobnosť žalobcu, jeho zhoršená komunikácia s rodinou, so známymi a priateľmi. Rovnako súd neprihliadol na vplyv vedenia trestného stíhania na psychické zdravie žalobcu, dôsledkom ktorého boli pochybnosti žalobcu o vlastnej nevine a správnosti svojho konania, pretrvávajúci stres a nervozitu, následkom ktorých boli žalobcove problémy so spánkom a potreba užívania liekov na upokojenie a tiež poškodenú dôveryhodnosť, dobré meno a povesť žalobcu v okolí, v ktorom žil a pracoval a s tým spojená nevyhnutnosť rodiny žalobcu opustiť dovtedajšie prostredie, pracovné a podnikateľské aktivity.

37. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu v celom rozsahu odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia prezentované pred súdom prvej inštancie i obsah svojho opravného prostriedku.

38. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného zotrval na svojom odvolacom návrhu, t.j. navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie; alternatívne navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že prizná žalobcovi

primeranú finančnú náhradu z titulu nemajetkovej ujmy a náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

39. Uviedol, že odvolanie žalovaného považuje v celom rozsahu za neopodstatnené, ktoré absolútne neodôvodňujú zmenu alebo zamietnutie nároku žalobcu v napadnutej časti. Práve naopak, rozsudok okresného súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia čo do opodstatnenosti uplatneného nároku žalobcu, a teda dôvodnosti žaloby. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa dostatočne vyčerpávajúco vysporiadal s predchádzajúcou argumentáciou žalovaného vo vzťahu k dôvodnosti uplatneného nároku a existencii nezákonného rozhodnutia, a teda v danom prípade dospel k správne záveru o tom, že sú splnené základné predpoklady nároku na náhradu škody. Uvedené právne posúdenie nie je prejavom svojvoľného rozhodovania zo strany prvoinštančného súdu, ale nadväzuje na ustálený právny názor najvyšších súdnych autorít prezentovaných v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4MCdo 15/2009 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ako R 37/2014. Od vydania uvedeného rozhodnutia Najvyšší súd SR nevydal rozhodnutie, ktoré by bolo v rozpore s právnymi závermi prezentovanými v označenom judikáte. Rovnaký právny názor vo vzťahu k výkladu zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci zastáva i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp.zn. I.ÚS 320/2016 zo dňa 07.07.2016. Princíp právnej istoty, v rámci ktorej každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, je jedným z kľúčových princípov civilného sporového konania. Je teda zrejmé, že okresný súd pri rozhodovaní veci tohto sporu postupoval správne, keď na strane 21. svojho rozhodnutia konštatoval, že si osvojil právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v citovanom uznesení Najvyššieho súdu sp.zn. 4MCdo 15/2009 zo dňa 18.08.2010, ktorý odzrkadľuje doterajšiu judikatúrnú prax Najvyššieho súdu, zdôrazňujúc objektívny charakter zodpovednosti štátu podľa ust. § 3 zákona č. 514/2003 Z. z., t.j. vychádzajúc z toho, že táto zodpovednosť je zodpovednosťou za výsledok trestného konania. V nadväznosti na vlastný opravný prostriedok zo dňa 18.04.2017 sa však žalobca domnieva, že prvoinštančný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho nesprávne ustálil výšku priznanej majetkovej škody a právny záver o nepriznaní majetkovej ujmy žalobcu, na ktorých nárokoch žalobca zotrval.

40. Žalovaný vo svojej odvolacej replike zotrval na svojej argumentácii prezentovanej počas prvoinštančného i odvolacieho konania.

41. Žalobca vo svojej odvolacej duplike konštatoval, že žalovaný neuviedol žiadne nové tvrdenia. Výlučne odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia a ním podané odvolanie. Žalobca sa preto v plnom rozsahu pridržiava všetkých svojich doterajších vyjadrení a odvolania zo dňa 18.04.2018.

42. K tomuto vyjadreniu žalovaný nepodal odvolaciu dupliku.

43. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podali obidve strany sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a odvolanie žalovaného proti prvej vete výroku rozsudku okresného súdu podľa § 386 písm. b/ CSP odmietol.

44. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

45. Odvolatelia vo svojich opravných prostriedkoch vo vzťahu ku skutkovými tvrdeniam len zopakovali svoju argumentáciu prezentovanú v prvoinštančnom konaní. Vyplýva z nej, že sa nestotožnili so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, tak ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

46. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS

252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Odvolacie námietky strán sporu k spôsobu vyhodnotenia dokazovania okresným súdom z uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobe žalobcu vyhovel iba čiastočne, pričom ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých vykonaných dôkazov s prihliadnutím na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že právu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako súčasť základného práva na súdnu ochranu) zodpovedá povinnosť dotknutého súdu dať odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na relevantné argumenty strán. V súdnej veci však okresný súd svoje rozhodnutie podrobne a zákonným spôsobom odôvodnil. Právo na súdnu ochranu však nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. S prihliadnutím na obsah dokazovania vykonaného okresným súdom popísaný v odôvodnení jeho rozsudku, krajský súd len doplnil dôvody napadnutého rozhodnutia. Uvedený postup odvolacieho súdu je v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp.z n. IV. 350/2009 zo dňa 08.10.2009, podľa ktorého „...odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všetkých všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania“.

47. Základný právnym rámcom pre posúdenie uplatneného nároku je predovšetkým zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov a tiež ustálená judikatúra súdov vzťahujúca sa k danej problematike, na ktorú správne poukazoval žalobca, ktorá bola rozhodujúca aj pre právne závery okresného súdu v aktuálne prejednávanej veci a princípom právnej istoty. Okresný súd v napadnutom rozsudku správne aplikoval a interpretoval ustanovenia citovaného zákona.

48. K nespĺneniu základných predpokladov na uplatnenie nároku na náhradu škody - nedostatok nezákonného rozhodnutia - ako hlavnej odvolacej námietke žalovaného, krajský súd uvádza:

49. Okresný súd podrobne vysvetlil i dôvody, pre ktoré v konečnom dôsledku považuje takéto rozhodnutie - uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi v trestnom konaní (v rámci konania pred OR PZ v Žiline vedenom pod sp. zn 3Pv 508/10) a za nezákonné. Súvisiaci výklad príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. prezentovaný okresným súdom plne rešpektuje ustálenú súdnu prax, čo - napokon - náležite uviedol už aj samotný okresný súd s odkazom na konkrétne súdne rozhodnutia.

50. Krajský súd - zhodne s okresným súdom - zdôrazňuje, že súdna prax je dlhodobo ustálená v otázke vyhodnotenia uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného, ak v konečnom dôsledku dôjde k oslobodeniu obžalovaného; prípadne k zastaveniu trestného stíhania (žalobcu vo veci náhrady škody pri výkone verejnej moci). Ide o rozhodnutia publikované pod R 70/94, R 35/1991, analogicky tiež R 37/2013, či R 37/2014. Rozhodujúca úvaha sa odvíja od nevyhnutnosti materiálneho vnímania právneho štátu a jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

51. V materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

52. V danej súvislosti je potrebné doplniť, že osoba, proti ktorej je vedené trestné stíhanie, je v porovnaní s orgánmi štátu v značnej nevýhode už len z toho titulu, že štát disponuje na tento účel osobitne zriadeným odborným aparátom s rozsiahlym profesionálnym zázemím. Tiež preto priamo ústava zaručuje stíhanej osobe právo na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR). Súčasťou daného (základného) práva pre prípad - z hľadiska stíhanej osoby - pozitívneho výsledku trestného stíhania je i oprávnenie požadovať náhradu účelne vynaložených nákladov konkrétnej právnej pomoci ako materiálnej ujmy spôsobenej štátom. Výkladom z opaku tejto úvahy možno dospieť k

záveru, že niet racionálneho dôvodu nepriznať fyzickej osobe právo na náhradu trov obhajoby, ak štátna „mašinéria“ (v pozitívnom slova zmysle) voči nej neopodstatnene viedla trestné stíhanie, resp. jej nebola spôsobilá preukázať pôvodne (uznesením o vznesení obvinenia) tvrdenu vinu, t.j. potvrdiť dôvodnosť vzneseného obvinenia právoplatným odsúdením, ktoré jediné je z pohľadu preukázania viny relevantné. 53. V posudzovanom prípade sa výsledok trestného stíhania v podobe právoplatného odsúdenia žalobcu v procesnom postavení obžalovaného nedostavil. Nenaplnil sa tak základný účel trestného konania - vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči páchatelovi. Štát sa stal teda zodpovedným za vedenie trestného stíhania voči žalobcovi, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom.

54. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom.

55. Pre správnu interpretáciu tohto zákonného ustanovenia nestačí vychádzať len z jeho gramatického výkladu. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na doterajšiu judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej gramatický výklad právnej normy slúži len na prvotné priblíženie k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti výkladu, resp. na jej doplnenie alebo spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na úroveň gramatického výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie prispieť k zisteniu obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy.

56. Ustálená judikatúra súdov v prípadoch uplatnených nárokoch na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením vychádza zo zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, a to uznesenie sp. zn. 4MCdo 15/2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 194/2010, ale aj nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 25/2011, sp. zn. I. ÚS 540/2016.

57. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené všetky kumulatívne zákonné predpoklady na vznik zodpovednosti štátu za škodu, a to nezákonné rozhodnutie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a výškou spôsobenej škody.

58. Ani rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 163/2013 z 13.11.2014 - opakovane zdôrazňované odvolateľom - nie je „prelomové“ z hľadiska vnímania uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného vo vzťahu k oslobodzujúcemu výsledku konania. Pokiaľ by toto rozhodnutie ústavného súdu malo smerovať k zásadnej revízií ustálenej judikatúry (predovšetkým Najvyššieho súdu SR), muselo by sa s ňou adekvátne vysporiadať; čo ale nebolo predmetom posúdenia v dotknutom konaní pred Ústavným súdom SR. Tento síce konštatoval, že dotknutá judikatúra Najvyššieho súdu SR neprešla testom ústavnosti, avšak takýto test nevykonala ani on v predmetnom náleze. Súvisiace úvahy ústavného súdu je tak potrebné vnímať predovšetkým v okolnostiach konkrétnej (ním prejednávanej) veci. O to viac, ak daná úvaha predstavuje len „vedľajšiu“ líniu úvah ústavného súdu, keďže nález sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13.11.2013 sa venuje prioritne riešeniu otázky premlčania, resp. určenia začiatku plynutia premlčacích lehôt.

59. Rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 296/2014-33 z 06.05.2015 zasa riešilo otázku existencie príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorej náhradu si žalobca uplatňoval v občianskom súdnom konaní v súvislosti so svojím prepustením zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru, a obvinením, ktoré mu bolo vznesené v jeho trestnej veci. V danej súvislosti konštatoval, že predmetný skutok nie je trestným činom, ešte bez ďalšieho podľa názoru ústavného súdu nemôže viesť k záveru (aj s poukazom na citovanú judikatúru najvyššieho súdu), že predmetný skutok nemôže byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie spočívajúce v porušení služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pričom ide o konanie, za ktoré možno príslušníka Policajného zboru prepustiť zo služobného pomeru. Jedná sa teda o odlišný prípad ako je tomu v prejednávanej veci.

60. Zároveň nie je možné prehliadnúť, že samotným Ústavným súdom SR (v období časovo blízkom vydaniu rozoberaného nálezu) boli vydané rozhodnutia plne akceptujúce doterajšiu judikatúru všeobecných súdov (prioritne Najvyššieho súdu SR) - napr. I. ÚS 548/2012 z 7.12.2012, či II. ÚS 25/2011

z 24.3.2011. Taktiež v neskoršom rozhodnutí - napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 320/2016 z 7.7.2016 - je opakovane konštatované: „Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.“ Rozhodne tak nemožno hovoriť v súdnej veci o akejsi nekontrolovanej až svojoľnej sudcovskej tvorbe práva.

61. V súvislosti s eventualitou odlišného právneho názoru (než z akého vychádzajú konajúce súdy) krajský súd dáva do pozornosti aj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 181/2017 z 25.08.2018 a sp. zn. 4Cdo/66/2018 z 21.11.2018, v ktorých rozhodnutiach najvyšší súd konštatoval, že v súčasnosti v rozoberanej otázke neexistuje rozdielnosť v judikačnej činnosti. Naopak, rozhodovacia prax dovolacích senátov je jednotná, zodpovedajúca (práve) vyššie definovaným právnym záverom.

62. Vo vzťahu k samotnej sume a príslušenstvu nároku priznaného žalobcovi prvoinštančným súdom napadnutým rozhodnutím žalovaný nepodal žiadne odvolacie námietky, a preto tieto neboli predmetom preskúmania odvolacím súdom (veta prvá výroku rozsudku).

63. Z obsahu odvolania žalobcu vyplýva, že svojím opravným prostriedkom napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu. Jednou z objektívnych podmienok prípustnosti odvolania je aj otázka procesnej legitímácie odvolania. Touto sa odvolací súd zaoberal vo vzťahu k prvej vete výroku napadnutého rozsudku.

64. Podľa § 259 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

65. Odvolateľ (žalobca) svojím odvolaním napadol aj tú časť výroku rozsudku okresného súdu, ktorá vyznela v jeho prospech (veta prvá jeho výroku), v ktorej súd jeho žalobe o zaplatenie sumy 686,78 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 686,78 Eur od 23.07.2015 do zaplatenia vyhovel. Ak odvolateľ podal odvolanie aj proti tej časti rozsudku, ktorý vyznel v jeho prospech, bolo povinnosťou odvolacieho súdu odmietnuť v tejto časti jeho odvolanie v zmysle § 386 písm. b/ CSP ako podané neoprávnenou osobou. Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolanie žalobcu proti prvej vete výroku napadnutého rozsudku odmietol.

66. Vo vzťahu zamietavej časti odvolaním napadnutého rozsudku (veta druhá výroku) odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sumy 17,05 Eur ako rozdielu žalovanej sumy 823,88 Eur titulom náhrady trov obhajoby a vyčíslených trov obhajoby právnym zástupcom žalobcu vo vyúčtovaní trov obhajoby (na č.l. 5 spisu) s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 17,05 Eur od 28.02.2015 do zaplatenia a zamietnutie úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 686,78 Eur za obdobie od 28.02.2015 do 22.07.2015 odvolateľ nepodal žiadne odvolacie námietky, a preto tieto neboli predmetom preskúmania odvolacím súdom (pozri bod 85. a 86. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

67. Žalobca sa ďalej vo svojom opravnom prostriedku domáhal zmeny napadnutého rozhodnutia a priznania sumy 120,05 Eur (trovy právneho zastúpenia v sume 100,04 Eur bez DPH, resp. 120,05 Eur s 20 % DPH spolu s príslušenstvom pohľadávky, t. j. úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 120,05 Eur od 28.02.2015 do zaplatenia). K tomu odvolací súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie prezentovanou v bode 81. napadnutého rozsudku. Aj podľa názoru odvolacieho súdu vykonanie úkonu právnej služby poskytnutých žalobcovi jeho obhajcom v rámci jeho obhajoby v predmetnom trestnom konaní - písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej - vyjadrenie obvineného zo dňa 14.03.2011 tieto trovy, ktoré by boli účelne vynaložené. Ako správne konštatoval okresný súd vo svojom rozhodnutí, žalobca vôbec nepreukázal (a ani len netvrdil) také skutkové okolnosti, týkajúce sa dotknutej trestnej veci (napr. výzvu orgánov činných v trestnom konaní na písomné vyjadrenie sa žalobcu ako obvineného, prípadne predchádzajúci vykonaný úkon orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania), ktoré by vyvolali účelnú potrebu písomného vyjadrenia sa žalobcu ako obvineného v dotknutej trestnej veci zo dňa 14.03.2011. Náklady na vynaložené trovy právneho zastúpenia ako škoda môžu byť nahradené len v tom prípade, ak ich vznik bol v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Ak však nedošlo k účelnému vynaloženiu trov právneho zastúpenia (t.zn. vynaloženie týchto trov si nevyžiadala účelná ochrana práv a záujmov klienta), rozhodne nemožno o tejto príčinnej súvislosti uvažovať. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 402/2015 z 28. apríla 2016,

v ktorom dovolací súd poukázal na všeobecné zásady charakteristické pre právnu úpravu trov konania, v zmysle ktorých zastával názor, že „nieť dôvodu, aby štát uhradil sťažovateľovi všetky náklady, ktoré vynaložil v trestnom konaní na svoju obhajobu. Podľa názoru dovolacieho súdu je potrebné tieto náklady uplatniť obmedzene, teda musí ísť o náklady na obhajobu vynaloženú účelne, pričom nieť dôvodu na to, aby ktokoľvek hradil náklady, ktoré neboli vynaložené dôvodne. Účelnosť v danom prípade znamená aj to, že štát nie je povinný znášať náklady v podobe neprimerane vysoko dohodnutých zmluvných odmien medzi advokátom a poškodeným, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú odmenu mimozmluvnú. Súdna prax pritom ustálila, že pri určení rozsahu náhrady škody, za ktorú zodpovedá štát, je potrebné, aby išlo o účelne vynaložené náklady na obhajobu, za ktoré v danom prípade je možné považovať iba náklady stanovené v rozsahu tarifnej odmeny podľa príslušných vyhlášok ministerstva účinných v čase poskytovania právnych služieb. Netreba opomínať zásadu, podľa ktorej každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne a trovy svojho zástupcu. Táto zásada sa v trestnom konaní prejavuje v tom, že obvinený znáša vlastné trovy a výdavky spojené so zvolením obhajcu, vrátane odmeny dohodnutej medzi ním a advokátom (§ 553 ods. 1 Trestného poriadku). V súvislosti s náhradou trov konania ide o zásadu, že sa priznáva len náhrada trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Z uvedeného pravidla vyplýva, že sa uhradujú len účelne, či dôvodne vynaložené náklady v konaní, a teda nie všetky náklady, ktoré účastník v konaní vynaložil; pritom záleží na účastníkovi samotnom, aké finančné prostriedky na svoju obranu v súdnom konaní vynaloží. V súvislosti s odmenou na zastupovanie advokátom platí, že aj v prípade, ak sa klient s advokátom dohodne na zmluvnej odmene, pri určení nákladov konania, ktorých náhrada sa priznáva proti inej fyzickej, či právnickej osobe, sa výška odmeny advokáta určí podľa ustanovení vyhlášky o tarifnej odmene (§ 22 ods. 1 vyhlášky č. 240/1990 Zb. a vyhlášky č. 163/2002 Z. z., obdobne § 18 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

68. Obsah práva obvineného na právnu pomoc pri obhajobe v trestnom konaní spočívajúci v možnosti zvoliť si obhajcu, nemôže byť z hľadiska rozsahu nároku na náhradu škody proti štátu neobmedzený. Bolo by popretím základných predpokladov pre náhradu škody, aby štát hradil aj náklady spojené so zastúpením, ktoré boli poškodeným vynaložené bezúčelne. Treba preto uplatniť obmedzenie v tom zmysle, že pre účely náhrady škody sa musí jednať o náklady na obhajobu vynaložené účelne. Prijatý záver však žiadnym spôsobom neobmedzuje právo obvineného zvoliť si pre svoju obhajobu v trestnom konaní obhajcu, ale iba limituje právo poškodeného na náhradu účelne vynaložených nákladov v konaní. Túto požiadavku treba považovať za legitímnu, lebo nieť dôvodu pre to, aby ktokoľvek hradil náklady na odstránenie vadného stavu (v tomto prípade zrušenie nezákonného rozhodnutia), ktoré neboli vynaložené dôvodne. Na podporu tohto právneho názoru treba uviesť, že aj súčasné znenie zákona č. 514/2003 Z. z. stanovuje, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania vzniknutých poškodenému v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a že účelne vynaložené hotové výdavky a odmena za zastupovanie sa určia ako tarifná odmena advokáta.“

69. Žalobca si v súdnej veci uplatňoval voči žalovanému náhradu trov obhajoby za úkon právnej služby v podobe tarifnej odmeny a hotových výdavkov vyúčtovaných v súlade s vyhláškou MS SR č. 655//2004 Z.z.. Súčasne však nemožno opomínať fakt, že jeho trovy musia byť v trestnom konaní vynaložené účelne. Možno teda uzavrieť, že ak aj žalobca vynaložil v súvislosti so svojou obhajobou trovy spojené s úkonom - vyjadrením obvineného zo dňa 14.03.2011, tieto z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku v jeho bode 81., (s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje), nemožno považovať za účelne vynaložené. Okresný súd preto postupoval správne, keď v predmetnej časti žalobu žalobcu zamietol.

70. Pokiaľ ide o nárok žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 17.600,00 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 17.600,00 Eur od 28.02.2015 do zaplataenia, aj v tejto časti sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi uvedenými v bodoch 87. až 95. napadnutého rozsudku.

71. Podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu, upravuje zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon v ustanovení § 17 ods. 1, 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla škoda nesprávnym úradným postupom, právo na úhradu skutočnej škody a ušlého zisku. Priznáva im aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy, a to za súčasného splnenia dvoch podmienok 1. že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a 2.

že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod.

72. Dôkazné bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou strany sporu za to, že ak v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, prejaví sa to v jeho procesnom neúspechu. Označenie rozhodujúcich skutočností znamená prezentovanie okolností, od ktorých žalobca v súdnom spore odvodzuje opodstatnenosť svojej žaloby a ich označenie má aj procesnoprávne dôsledky.

73. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne, demonštratívny výpočetom, stanovuje kritéria, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu, na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nesprávneho úradného postupu, či nezákonného rozhodnutia bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo.

74. Odvolací súd poukazuje na to, že nečinnosť orgánu verejnej moci, či zbytočné preťahy v konaní a nezákonnosť rozhodnutia nepochybne znamenajú samé o sebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezbavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Hoci aj v dôsledku neprimerane dlhotrvajúceho konania možno ujmu spočívajúcu v neistote poškodeného ohľadne výsledku konania predpokladať, ale je už predmetom ďalšieho dokazovania posudzovanie, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, hodnoverne v konaní preukázal.

75. Súd prvej inštancie tak vychádzal zo správneho právneho názoru, že samotná dĺžka konania a existencia nezákonného rozhodnutia automaticky nezakladá nárok žalobcu na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nezákonným rozhodnutím, či dĺžkou konania vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené. Vo vzťahu ku skúmaniu splnenia zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konajúci súd dospel k správne záveru, že podanej žalobe v predmetnej časti nemožno vyhovieť, nakoľko ani vykonaným dokazovaním na základe dôkazov označených žalobca náležite nepreukázal existenciu, ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov a ktoré mu mali vzniknúť v súvislosti s nezákonným rozhodnutím. V tejto súvislosti je správny aj záver prvoinštančného súdu o tom, že žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosť, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Odvolací súd vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov a rovnako Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 1/2012, I. ÚS 285/2018-18) poukazuje na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy ako i kritérií pre určenie jej výšky stíha výlučne poškodeného. Ako už bolo konštatované vyššie v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. priznanie nemajetkovej ujmy nastupuje až v prípade, ak konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'uchinením. Následne sa nemajetková ujma určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného a jeho doterajší život, prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy sa posudzuje vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj vzhľadom na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho súkromnom živote, prípadne v spoločenskom uplatnení, a to podľa noriem súkromného práva. Žiada sa dodať, že na priznanie nároku na nemajetkovú ujmu nemá a nemôže mať vplyv dĺžka trestného konania, na ktorú žalobca poukazoval

vo svojich podaniach, keďže žalobca neodvodzuje svoj nárok od nesprávneho úradného postupu, ale od nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, ktorý titul bol aj predbežne prerokovaný so žalovaným. Žalobca pritom nepreukázal, že by si na Ústavnom súde SR uplatnil nároky vyplývajúce z prieťahov v konaní a žiadny orgán nekonštatoval, že prieťahy v trestnom konaní vznikli.

76. Okresný súd i vo vzťahu k tejto časti nároku (pozri body 87. až 95. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu, procesný stav v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a vyvodil z nich svoje právne názory, ktoré primerane vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie vyčerpávajúcym spôsobom (s ktorým sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje - § 387 ods. 2 CSP) zodpovedal na relevantné právne otázky súvisiace s uplatneným nárokom žalobcu na nemajetkovú ujmu.

77. Zároveň odvolací súd dodáva, že i keď je zrejmé, že žalobcu (tak ako každú inú osobu) trestné stíhanie vystavovalo napriek jeho presvedčeniu o nespáchaní predmetného trestného činu, psychickému tlaku a napätiu, ktoré by z rešpektu pred orgánmi činnými v trestnom konaní pociťoval na jeho mieste každý jeden slušný občan, okresný súd správne podotkol, že takéto pocity sú pre každú osobu, ktorá nenaplnila svojím konaním skutkovú podstatu trestného činu a ktorej bolo aj napriek tomu vznesené obvinenie z jeho spáchania, za príznačné. Žalobca však v súdnej veci nepreukázal tvrdenia, ktorými odôvodňoval priznanie nemajetkovej ujmy. Okresný súd sa podrobne v odôvodnení svojho rozhodnutia s každým jedným tvrdením žalobcu vysporiadal s tvrdeniami a dôkazmi žalobcu produkovanými v súdnej veci o zásahu do jednotlivých sfér osobnosti žalobcu. V danej súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že nie sú rozhodujúce len subjektívne pocity žalobcu, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Prvoinštančný súd zároveň prihliadol na individuálne okolnosti prejednávanej veci a na základe dôsledného vyhodnotenia dôkazov dospel ku správne právnemu záveru, že z preukázaných zistených skutočností je postačujúce poskytnutie zadošťučinenia žalobcovi vo forme samotného konštatovania porušenia práva. Okresný súd postupoval preto správne, keď žalobu žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (v sume 17.600,00 Eur s príslušenstvom) zamietol.

78. Možno teda zhrnúť, že žalobca i žalovaný v danom prípade len nesúhlasili so skutkovými a právnymi závermi konajúceho súdu vo vzťahu k jeho identickým námietkam, tak ako boli prezentované v priebehu prvoinštančného konania. Odvolatelia teda len namietali, že okresný súd nerozhodol v súlade s jeho požiadavkami. V danej súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na svoju argumentáciu uvedenú v bode 46. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia však pomerne rozsiahlo popísal, ako postupom vyplývajúcim z ust. § 191 CSP vyhodnotil všetky dôkazy vykonané v tomto konaní, t. j. podľa svojej úvahy vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich súvislosti, pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

79. Na základe konštatovaného odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle v tom čase účinného ust. § § 220 až § 222 CSP aj správne a presvedčivo odôvodnil. Nakoľko odvolacie dôvody vymedzené žalobcom i žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v preskúmvanej meritornej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

80. Žalobca síce odvolaním výslovne napadol aj výrok rozsudku okresného súdu o trovách prvoinštančného konania, ale výlučne v súvislosti s ním tvrdenu nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej (čiastočným/prevažujúcim vyhovením žalobe). Nadväzne, potvrdenie rozhodnutia v meritornej časti zakladá vecnú správnosť (aj pre viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi - § 380 ods. 1 CSP) i od neho závislého výroku o náhrade trov prvoinštančného konania. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd primerane aplikoval zásadu pomerného úspechu v spore.

81. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd v zmysle § 255 ods. 2 CSP, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v prevažnej miere v tomto štádiu konania úspešný, nárok na ich náhradu nepriznal. Žalobca nemal v odvolacom konaní úspech. Procesné zavinenie žalobcu na odmietnutí jeho odvolania v časti (v zmysle analógie k ust. § 256 ods. 1 CSP) pričítal súd k jeho neúspechu vo veci. Naproti tomu žalovaný bol úspešný vo veci v nepomerne väčšom rozsahu.

82. Z obsahu spisového materiálu však vyplýva, že žalovanému v odvolacom konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatňovaním a bránením práva ako trovy konania (majúce sa nahradiť) nevznikli. Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (odvolací súd), mal rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom rozhodnej právnej úpravy by sa mohlo zdať, že tomu tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel postráda, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (prvej preto, že ju na to neoprávňuje pre ňu nepriaznivý, či ňou zavinený výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov majúcich sa nahradiť, alebo že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce nepriznanie náhrady). Prezentovaný právny názor vyplýva i z uznesení NS SR sp. zn. 6 Cdo 166/2016 zo dňa 26.10.2016 a sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018.

83. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).